

**ZAKRES MATERIAŁU OBOWIĄZUJĄCY DO
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU
JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

DZIAŁ IV

Rozdział 1

ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI SZCZEGÓŁOWYCH WYKRACZAJĄCYCH POZA PODSTAWĘ PROGRAMOWĄ Z PRZEDMIOTU JĘZYK POLSKI

§41. 1. ETAP SZKOLNY

1. Znajomość form wypowiedzi i tworzenie własnego tekstu w formie krótszej: streszczenie, zawiadomienie, reklama, regulamin, przepis, instrukcja, kodeks, plan, blurb (rekommendacja utworu).
2. Umiejętność analizy, argumentacji i interpretacji oraz wnioskowania.
3. Wyszukiwanie informacji w różnych tekstach i wykorzystywanie ich przy redagowaniu własnych tekstów.
4. Dokonywanie celowych operacji na tekście: streszczanie, skracanie, notowanie, itp. Stosowanie mowy zależnej i niezależnej w różnych formach wypowiedzi.
5. Rozumienie tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym, symbolicznym.
6. Rozpoznawanie wartości uniwersalnych, zawartych w tekstach literackich i ich nazywanie, opisywanie i interpretowanie.
7. Posługiwanie terminami z zakresu wiedzy o literaturze: motyw wędrowny, apostrofa, pytanie retoryczne, animizacja, personifikacja, inwersja, rym męski i żeński, średniówka.
8. Znajomość kontekstu biograficznego utworu (podstawowe informacje o życiu i twórczości autorów dzieł wskazanych w §48 Regulaminu Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego).
9. Znajomość podstawowej terminologii związanej z wiedzą o filmie (reżyseria, scenografia, montaż, kadr, ujęcie, scena, sekwencja) i gatunków filmowych: dramat, komedia, science-fiction, fantasy, kryminał, western, film sensacyjny, film przygodowy, film kostiumowy, film dla młodzieży.
10. Znajomość lektur przewidzianych do etapu szkolnego.

2. ETAP REJONOWY

1. Wiadomości i umiejętności z poziomu etapu szkolnego.
2. Znajomość środków wyrazu typowych dla różnych tekstów kultury.
3. Określanie funkcji zastosowanych w tekście środków wyrazu.
4. Posługiwanie się pojęciami z zakresu wiedzy o literaturze: ironia, satyra, krzywe zwierciadło, paradoks, absurd, symbol, alegoria, elipsa, oksymoron, antyteza, pleonazm, tautologia, stylizacja (i jej rodzaje: archaizacja, dialektyzacja, (kolokwializacja), onomatopeja, instrumentacja głoskowa, apostrofa, homonim, synonim, antonim, archaizm, paralelizm, anafora, elipsa, porównanie homeryckie, antyteza, wykrzyknienie, gatunki i rodzaje literackie, przerzutnia, wiersz sylabiczny, wolny).
5. Umiejętność wykorzystania wiedzy literackiej i językowej przy analizie utworów i tworzeniu własnego tekstu.
6. Umiejętność redagowania przemówienia, charakterystyki postaci i charakterystyki bohatera zbiorowego.
7. Znajomość typów planów filmowych (plan totalny, ogólny, pełny, amerykański, średni, półzbliżenie, zbliżenie, detal).
8. Znajomość lektur z etapu szkolnego i przewidzianych do etapu rejonowego.

3. ETAP WOJEWÓDZKI (dłuższa praca pisemna)

1. Wiadomości i umiejętności z poziomu etapu szkolnego i rejonowego.
2. Umiejętność redagowania dłuższej wypowiedzi pisemnej (formy przewidziane w podstawie programowej i na niższych etapach Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego) z uwzględnieniem reguł organizacji, spójności logicznej oraz zasad językowych, stylistycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
3. Umiejętność tworzenia samodzielnej wypowiedzi argumentacyjnej: stawiania tez lub hipotez, dobierania argumentów, dokonywania selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, dobierania przykładów ilustrujących wywód myślowy, podsumowywania rozważań, przeprowadzania prawidłowego wnioskowania i charakterystyka porównawcza.
4. Dostrzeganie swoistych cech utworów.
5. Oryginalne i twórcze formułowanie sądów w oparciu o teksty kultury, przywoływanie kontekstów właściwych dla prezentowanych utworów.
6. Stosuje wiedzę w sytuacjach problemowych, w sposób oryginalny rozwiązuje problemy literackie językowe i kulturowe.
7. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem, także terminologią humanistyczną, samodzielnie analizuje i interpretuje teksty kultury z różnych epok, tworzy twórcze wypowiedzi ustne i pisemne, swobodnie operuje wiedzą z różnych źródeł.
8. Znajomość lektur z zakresu wszystkich etapów.

Rozdział 2

WYKAZ LITERATURY PRZYGOTOWUJĄCEJ DO UDZIAŁU W KONKURSIE ORAZ STANOWIĄCEJ POMOC DLA NAUCZYCIELA I UCZNIA

§48. LEKTURY PODSTAWOWE

1. Do etapu szkolnego uczeń zobowiązany jest przeczytać:

- 1) Karol Dickens: *Opowieść wigilijna*
- 2) Aleksander Fredro: *Zemsta*
- 3) Jan Kochanowski: *Treny I, V, VII, VIII*
- 4) Stefan Żeromski: *Szyfrowe prace*
- 5) Jan Kochanowski: wybór fraszek, pieśni.
- 6) Aleksander Kamiński: *Kamienie na szaniec*
- 7) Ignacy Krasicki: *Żona modna*
- 8) Adam Mickiewicz: *Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady cz. II*, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*,
- 9) Antoine Saint-Exupéry: *Mały Książę*
- 10) Henryk Sienkiewicz: *Latarnik*,
- 11) Juliusz Słowacki: *Balladyna*
- 12) Sławomir Mrożek: *Artysta*
- 13) Melchior Wańkowicz: *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)
- 14) Wybrane wiersze poetów: S. Barańczaka, C. K. Norwida, M. Hemara, J. M. Rymkiewicza, W. Szymborskiej,

2. Do etapu rejonowego wymagana jest znajomość pozycji lekturowych z etapu szkolnego oraz etapu rejonowego:

- 1) Adam Mickiewicz: *Pan Tadeusz*
- 2) Henryk Sienkiewicz: *Qvo vadis*
- 3) Molière: *Skąpiec*
- 4) Wybrane wiersze poetów: K. K. Baczyńskiego, B. Leśmiana, M. Hemara, J. M. Rymkiewicza, K. Wierzyńskiego, J. Lechonia, J. Lieberta oraz fraszki J. Sztaudyngera i aforyzmy S. J. Leca.

3. Do etapu wojewódzkiego wymagana jest znajomość lektur z poprzednich etapów konkursu oraz etapu wojewódzkiego:

- 1) William Szekspir: *Romeo i Julia*
- 2) Małgorzata Musierowicz: *Kwiat kalafiora*
- 3) Barbara Ciwoniuk: *Igor*
- 4) *Stowarzyszenie umarłych poetów* [film] reż. Peter Weir, USA 1989

4. Literatura pomocnicza

1. Michał Kuziak, Sławomir Rzepczyński: *Jak pisać?*
2. Michał Kuziak, Sławomir Rzepczyński: *Sztuka pisania po polsku. Poradnik praktyczny.*
3. Barbara Pędzich: *365 ćwiczeń ze słownictwa.*
4. Radosław Pawelec, Dorota Zdaniewicz-Jedynak: *Poradnik korespondencji użytkowej.*
5. Marek Bernacki, Marta Pawlus: *Słownik gatunków literackich.*
6. Bożena Chrzastowska, Seweryna Wysłouch: *Poetyka stosowana.*
7. *Słownik poezji* pod red. Agnieszki Nawrot.
8. *Słownik poprawnej polszczyzny* pod red. Andrzeja Markowskiego.
9. *Słownik terminów literackich* pod red. Janusza Sławińskiego.

*Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji Konkursu Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych*

Magdalena Kalemba-Borowczak

Na etapie szkolnym i rejonowym konkursu uczniowie rozwiązują test, który składa się z różnych typów zadań otwartych i zamkniętych. Udzielają odpowiedzi, wykorzystując swoje doświadczenia czytelnicze wynikające m.in. z przeczytanych lektur konkursowych. Na każdym etapie konkursu samodzielnie redagują dłuższe wypowiedzi pisemne.

Etap szkolny odbędzie się w **11 stycznia 2018 r. (czwartek) o godz. 13.00.**
Czas przeznaczony na rozwiązanie zadań wynosi **60 minut.**

Do etapu rejonowego konkursu kwalifikuje się uczeń, który na etapie szkolnym otrzymał minimum **30 na 40** możliwych punktów.